
**Godišnji Akcioni plan realizacije Nacionalnog
programa zaštite potrošača 2012-2015,
za period jul, 2013 –jun, 2014**

I Ostvarivanje zaštite potrošača u skladu sa zakonom o zaštiti potrošača i dalje unapređivanje pravnog sistema zaštite potrošača

Aktivnosti nadležnih organa i institucija u skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača i dalje unapređivanje pravnog sistema zaštite potrošača, zajedno sa dinamikom ostvarivanja tih aktivnosti, razvrstane su u sedam cjelina, i to:

1. Obezbjeđenje zaštite potrošača u skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača;
2. Usaglašavanje potrošačkog zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa);
3. Unapređenje institucionalnih uslova za uspostavljanje jedinstvenog sistema zaštite potrošača na svim nivoima i jačanje saradnje između subjekata uključenih u sistem zaštite;
4. Koordinacija i saradnja nosilaca zaštite potrošača;
5. Dalje jačanje organa i institucija nadležnih za zaštitu potrošača;
6. Dalja podrška vanskudskom rješavanju sporova potrošača;
7. Saradnja i dalje unapređivanje uslova za jačanje i efikasnije funkcionisanje organizacija za zaštitu potrošača (NVO):

<i>I OSTVARIVANJE ZAŠTITE POTROŠAČA U SKLADU SA ZAKONOM O ZAŠTITI POTROŠAČA I DALJE UNAPREĐIVANJE PRAVNOG SISTEMA ZAŠTITE POTROŠAČA</i>		
<i>Aktivnosti</i>	<i>Nosioci</i>	<i>Rokovi</i>
<i>1. Obezbjeđenje zaštite potrošača u skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača</i>		
<i>1.1. Sprovođenje Zakona o zaštiti potrošača (ZZP)</i>		
<i>a) Lista nadležnih organa za nadzor nad primjenom novog ZZP</i>	<i>Uprava za inspekcijske poslove (po inspekcijama) predložiće Vladi CG donošenje Uredbe</i> <i>dr. organi nadležni za nadzor</i>	<i>6 mjeseci od dana stupanja na snagu zakona</i>
<i>b) Revizija obrasca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom novog ZZP</i>	<i>Uprava za inspekcijske poslove (po inspekcijama)</i> <i>dr. organi nadležni za nadzor</i>	<i>9 mjeseci od dana stupanja na snagu zakona</i>
<i>c) Izvještaj o podacima iz nadzora nad primjenom postojećeg i novog ZZP</i>	<i>Uprava za inspekcijske poslove (po inspekcijama)</i> <i>dr. organi nadležni za nadzor</i>	<i>polugodišnje/godišnje</i>
<i>Način realizacije aktivnosti:</i> Nadzor nad postojećim ZZP vrši se kontinuirano po programima rada inspekcija i po prijavama (žalbama) potrošača i drugih subjekata, a sa donošenjem novog zakona ova aktivnost biće nastavljena po tom zakonu. a) Lista nadležnih organa za nadzor nad primjenom novog ZZP- Vlada CG će u skladu sa novim ZZP, Uredbom utvrditi listu organa i nadležnosti za nadzor.		

- b) Revizija obrasca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom novog ZZP izvršiće inspekcije i dr. organi nadležni za nadzor u skladu sa novim zakonom. Podatke o nadzoru nad primijenom novog zakona, inspekcije će voditi posebno, tj. odvojeno od podataka o nadzoru nad primjenom drugih zakona, i iste evidentirati na standardizovanom obrascu;
- c) Izvještaje o podacima iz nadzora nad primjenom starog i novog ZZP- nadležni inspekcijski organi dostavljaju Ministarstvu ekonomije i Komisiji za praćenje realizacije NPZP (kada se formira Savjet – dostavljaju podatke Savijetu) na standardizovanom obrascu polugodišnje/godišnje, a u roku od 30 dana od isteka perioda na koji se izvještaj odnosi.

Napomena: Pravila iz tač. 1.1. odnose se i na sprovođenje ostalih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača, koji su predmet posebnih oblasti ovog Akcionog plana.

1.2. Evidentiranje i praćenje žalbi i tužbi potrošača od strane nadležnih organa i tijela u različitim oblastima

<i>a) Evidencija i praćenje žalbi potrošača u upravnom postupku</i>	<i>Nadležne inspekcije i dr. nadležni organi</i>	<i>kontinuirano</i>
<i>b) Evidencija i praćenje potrošačkih sporova u vansudskom postupku</i>	<i>Arbitražni odbor</i>	<i>kontinuirano</i>
<i>c) Evidencija i praćenje potrošačkih sporova u sudskom postupku</i>	<i>Sudski savjet (Sekreterijat sudskog savjeta)</i>	<i>kontinuirano</i>
<i>d) Revizija obrazaca za evidenciju i praćenje žalbi i tužbi potrošača po novom ZZP</i>	<i>Uprava za inspekcijske poslove (po inspekcijama) dr. organi nadležni za nadzor Arbitražni odbor Sudski savjet (Sekretarijat), nadležni sudovi</i>	<i>9 mjeseci posle donošenja ZZP</i>
<i>e) Izvještaj o podacima iz evidencije i praćenja žalbi i tužbi potrošača.</i>	<i>Nadležni organi</i>	<i>polugodišnje/godišnje</i>

Način realizacije aktivnosti :

Organi nadležni za rješavanje žalbi potrošača u upravnom postupku (inspekcije, agencije i dr.), i tužbi u vansudskom (Arbitražni odbor) i sudskom postupku (nadležni sudovi) vode evidenciju žalbi i tužbi potrošača i njihovo rješavanje, i dostavljaju Ministarstvu ekonomije i Komisiji za praćenje realizacije NPZP, a posle formiranja Savijeta za zaštitu potrošača, podaci o tim predmetima dostavljaju se Savijetu.

a) Sekreterijat Sudskog savjeta dostavlja informaciju iz baze podataka svih sudova o potrošačkim sudskim sporovima za period važenja ovog Akcionog Plana (jul - decembar 2013 i januar- jun 2014 godine) Komisiji, odnosno Savijetu (kada se konstituiira).

b) Sekretarijat Arbitražnog odbora vodi evidenciju podnijetih potrošačkih tužbi i dostavlja podatke za period važenja ovog Akcionog Plana (jul - decembar 2013 i januar- jun 2014 godine), Komisiji, odnosno Savijetu (kada se konstituiira).

d) Revizija obrazaca za evidenciju i praćenje žalbi i tužbi potrošača treba se uraditi posle usvajanja novog ZZP

e) izvještaj o podacima iz evidencije i praćenja žalbi i tužbi potrošača nadležni organi unose u obrazac radi praćenja stanja problema potrošača i evidencije.

Napomena: Pravila iz tačke 1.2 odnose se na sve žalbe/tužbe u različitim oblastima, tj. na sva prava potrošača uređena nacionalnim zakonodavstvom (ZZP i ostali propisi).

2. Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)

a) Usvajanje novog Zakona o zaštiti potrošača (ZZP)	ME u saradnji sa nadležnim organima	III Q 2013
b) Priprema i donošenje podzakonskih akata za ZZP	ME MORiT Uprava za inspekcijske poslove i dr. nadležni organi	U roku propisanim zakonom
c) Priprema i dopuna ZZP-a (prenošenje nove Direktive o pravima potrošača – 2011/83/EU)	ME	Do IV Q 2014
d) Analiza nove - Direktive o vansudskom rješavanju sporova i regulative o rješavanju on- line sporova	ME	III Q 2014
e) Usvajanje Zakona o oglašavanju	ME MK i dr. resorna ministarstva Agencija za elektronske medije	II Q 2014

Način realizacije aktivnosti:

- a) Od dana usvajanja ZZP period stupanja na snagu je 6 mjeseci. U vreme donošenja ovog Akcionog Plana, ZZP je u skupštinskoj proceduri.
- b) Dio podzakonskih akata po novom ZZP nalaze se u verziji nacрта, a doneće se u zakonskom roku.
- c) Direktive 2011/83/EZ o pravima potrošača, planira se da bude transponovana u ZZP najkasnije do IV Q 2014 godine.
- d) Urađiće se analiza i način transponovanja nove Direktive o vansudskom rješavanju sporova, kao i regulative o rešavanju online sporova (Directive of the European Parliament and of the Council on Alternative Dispute Resolution for consumer disputes and amending Regulation (EC) No 2006/2004; and Directive 2009/22/EC (Directive on consumer ADR), COM/2011/0793)
- e) Zakon o oglašavanju urađen je u verziji nacрта i dostavljen članovima Radne grupe na usagašavanje.
- Napomena:** Usaglašavanje ostalih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača predmet je posebnih oblasti ovog Akcionog plana.

3. Unapređenje institucionalnih uslova za uspostavljanje jedinstvenog sistema zaštite potrošača na svim nivoima i jačanje saradnje između subjekata uključenih u sistem zaštite potrošača

a) Održavanje i promovisanje Centralnog informacionog sistema za evidentarnje i praćenje žalbi potrošača u različitim oblastima (CISZP)	ME Tržišna inspekcija u saradnji sa dr. nadležnim organima	III Q 2013, kontinuirano
b) Dalji razvoj IS za praćenje predmeta pred AO	PKCG AO	kontinuirano
c) Dalji razvoj IS u pravosuđu (praćenje potrošačkih sporova kod sudova	Sudski savjet nadležni sudovi	kontinuirano

Način realizacije aktivnosti:

a) U okviru projekta IPA 2010 „Tržišni nadzor i zaštita potrošača“ pružena je podrška za uspostavljanje Centralnog informacionog sistema za evidentiranje i praćenje žalbi potrošača, (CISZP) za razmjenu informacija između nadležnih organa i sa potrošačima, kao i realizovanje on-line žalbi potrošača, uz učešće svih relevantnih organa koji rješavaju po žalbama potrošača.

b) i c) Održavanja sistema kako bi se obezbijedilo dalje evidentiranje i praćenje tužbi potrošača za ostvarivanje potrošačkih prava pred Arbitražnim odborom i sudovima.

4. Koordinacija i saradnja nosilaca zaštite potrošača

a) Funkcionisanje Komisije za praćenje realizacije NPZP	ME	Do formiranja Savjeta za zaštitu potrošača
b) Formiranje Savjeta za zaštitu potrošača i stvaranje uslova za njegov rad	ME	6 mjeseci po donošenju novog ZZP
c) Jačanje međuresorske saradnje u skladu sa novim ZZP - unaprijeđivanje informisanosti i edukaciju zaposlenih u organima nadzora i pravosudnih organa	ME Komisija za praćenje realizacije NPZP (Savjet) Nadležna ministarstva i organi uprave Jedinica lokalne samouprave Pravodudni organi	Nakon donošenja ZZP
d) Usvajanje Plana aktivnosti PKCG na promovisanju zaštite potrošača, a u domenu ovog plana predvidjeti i određene aktivnosti kao što su: - Praćenje tržišta sa aspekta pojave nepoštenih poslovnih praksi po sektorima i kontinuiranu edukaciju privrednika u ovoj oblasti - sagledati mogućnost revidiranja kodeksa/uzansa, sve u cilju zaštite fer konkurencije i potrošača	Privredna komora Crne Gore	Septembar 2013 - avgust 2014
e) Realizacija Plana aktivnosti jedinica lokalne samouprave na podizanju nivoa zaštite potrošača, za period septembar 2013 avgust 2014 - izvještaj o realizaciji (na način kao u tač. 1.1 c, Poglavlja I ovog AP)	MUP i ZOCC u koordinaciji sa nosiocima aktivnosti: MORIT AZŽS Jedinicama lokalne samouprave NVO	kontinuirano polugodišnje/godišnje

Način realizacije aktivnosti:

a), b) Ministarstvo ekonomije koordinira aktivnosti institucija nadležnih za zaštitu potrošača preko Komisije za

praćenje realizacije NPZP do formiranja Savjeta za zaštitu potrošača, na osnovi ZZP (posle čega prestaje djelovanje Komisije), Nadležnost Savjeta je utvrđen ZZP, tako da u ovom smislu, Savjet: prati stanje zaštite potrošača na tržištu i predlaže odgovarajuće mjere i aktivnosti; daje mišljenja o potrebi izmjena i dopuna postojećih i donošenje novih propisa u oblasti zaštite potrošača i razmatra nacрте propisa koji se donose u ovoj oblasti; učestvuje u izradi Nacionalnog programa i sarađuje u pripremi Akcionog plana, prati realizaciju i učestvuje u pripremi godišnjeg izvještaja o realizaciji Nacionalnog programa.

c) U skladu sa novim ZZP, jačanje međuresorske saradnje odvija se preko jačanja saradnje svih nosioca zaštite potrošača: Ministarstvo, drugi organi državne uprave nadležni za sprovođenje politike zaštite potrošača, Savjet za zaštitu potrošača, jedinice lokalne samouprave, Komora i druga udruženja učesnika na tržištu i organizacije potrošača. Pored saradnje u smislu poboljšanje stanja zaštite potrošača, potrebno je jačati informisanost i znanje nadležnih putem obuke, smijernica i priručnika koji se odnose na novi ZZP.

d) U cilju podizanja svijesti privrednika (trgovaca, davalaca usluga, proizvođača, distributera) o značaju zaštite potrošača, PK će u saradnji sa ME i organizacijama za zaštitu potrošača, preko odbora i udruženja privrednika, utvrditi plan aktivnosti za naznačeni period i o realizaciji plana dostavljati Ministarstvu ekonomije i Komisiju polugodišnje i godišnje izvještaje.

Privredna komora Crne Gore će takođe pratiti tržište sa aspekta pojave nepoštenih poslovnih praksi po sektorima i vršiti kontinuiranu edukaciju privrednika, kao i sagledati mogućnost revidiranja kodeksa/uzansa, sve u cilju zaštite fer konkurencije i potrošača.

e) Ministarstvo unutrašnjih poslova će pratiti implementaciju plana, kao i unapređivanje zaštite potrošača u jedinicama lokalne samouprave. Ovo će se ostvarivati sa svim nosiocima aktivnosti kao što su: Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Zajednice opština Crne Gore, Agencije za zaštitu životne sredine, jedinica lokalne samouprave i organizacija potrošača upisanih u registar kod Ministarstva ekonomije.

5. Dalje jačanje organa i institucija nadležnih za zaštitu potrošača

a) Jačanje kapaciteta i edukacija u Odsjeku za zaštitu potrošača	ME	IQ 2014
b) Edukacija inspekcija u dijelu zaštite potrošača	Uprava za inspekcijske poslove i drugi nadležni organi	kontinuirano
c) Obrazovanje Savjeta za zaštitu potrošača i donošenje odgovarajućeg podzakonskog akta na osnovu novog ZZP -donošenje Poslovnika o radu Savjeta	ME u saradnji sa drugim organima i institucijama ME	U skladu sa novim ZZP

Napomena:

a) Na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 13. juna 2013. god. usvojen je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva ekonomije, kojim je utvrđeno službeničko radno mjesto u Direktoratu za unutrašnje tržište i konkurenciju pod rednim brojem 54: samostalni savjetnik I- za oblast zaštite potrošača.

c) Obrazovanje Savjeta za zaštitu potrošača, u skladu je sa novim ZZP koji je u skupštinskoj proceduri. Od dana usvajanja ZZP period stupanja na snagu je 6 mjeseci.

6. Dalja podrška vansudskom rješavanju sporova potrošača

a) Donošenje Pravilnika o AO na osnovu novog ZZP	ME PKCG	6 mjeseci posle donošenja ZZP
b) Edukacija članova AO i afirmacija uloge AO, upoznavanje potrošača i privrednika o mogućnostima rješavanja sporova putem arbitražnog postupka	ME PKCG	Po donošenju Pravilnika

Način realizacije aktivnosti:

a) Novim je ZZP predviđen pravni osnov za donošenje Pravilnika o radu Arbitražnog odbora.

b) U narednom periodu posebna pažnja posvetiće se promociji Arbitražnog odbora za rješavanje sporova

potrošača. Takođe treba obezbijediti edukaciju članova AO. Radi unapređivanje znanja privrednika o novom ZZP i podzakonskim aktima potrebno je sprovođenje kontinuirane obuke privrednika o pravima potrošača putem seminara i radionica.

7. Saradnja i dalje unapređivanje uslova za jačanje i efikasnije funkcionisanje organizacija za zaštitu potrošača (NVO)

a) Podrška u ostvarivanju uloge NVO u skladu sa novim ZZP, NPZP i ovim AP	ME jedinice lokalne samouprave	kontinuirano
b) Finansijska podrška iz Budžeta za prioritetne projekte,	ME	U skladu sa zakonom
c) Podrška uspostavljanju savetovališta za zaštitu potrošača od strane jedinica lokalne samouprave	Jedinice lokalne samouprave	Prema novom ZZP
d) Preispitati mogućnost finansijske podrške NVO a za realizaciju projekata u oblasti zaštite potrošača	Jedinice lokalne samouprave	u skladu sa novim ZZP
e) Podrška u ostvarivanju saradnje i pomoći kroz međunarodne projekte, na zahtjev organizacija potrošača	MVPEI ME i dr.ministarstva nadležna za zaštitu potrošača	kontinuirano
f) Uspostavljanje i unapređivanje saradnje NVO sa odgovarajućim međunarodnim organizacijama i institucijama	NVO	kontinuirano

Način realizacije aktivnosti:

a) Novim se ZZP predviđa podrška nevladinim organizacijama za zaštitu potrošača u ostvarivanju njihovih djelatnosti kao sto su: obaveštavanja i savjetovanja potrošača, pomoć u rješavanju sporova sa trgovcima i zaštita kolektivnih interesa potrošača, kao i druge poslove u saglasnosti sa novim ZZP. Uloga organizacija potrošača utvrđena je i preko NPZP kao i godišnjim AP za sprovođenje NPZP. Potrebno je u narednom periodu da se pravnim aktima predvidi učešće organizacija za zaštitu potrošača u radu komisija koja odlučuju o kvalitetu usluga, cijena i donošenju tarifnih sistema.b) i c) i d) ME je u Budžetu za 2014. godinu planiralo sredstva za finasijsku podršku organizacijama potrošača, koja će biti realizovana tokom godine.(8.000€)

Potrebna je podrška svih nadležnih ministarstava i jedinica lokalne samouprave za otvaranje savetovališta, u cilju ostvarivanje zaštite prava potrošača. e) Projekat „Evropski potrošački most” koji sprovodi NVO “CEZAP” sa bugarskim nacionalnim udruženjem preko finansiranja EU omogućice podršku potrošačima kroz projektne aktivnosti, što je komplementarno aktivnostima u sprovođenju novog ZZP na jačanju svijesti o pravima potrošača. U ovom projektu aktivno učestvuju i nadležni organi za zaštitu potrošača, čime se kontinuirano za vreme trajanja projekta ostvaruje predviđena podrška. Planirani su seminari koji treba da omoguće bolje znanje o novim zakonskim odredbama, podizanje svijesti o pravima potrošača i obavezama proizvođača u tom smislu, kao i poboljšanje saradnje izmedju potrošačkih organizacija, državnih institucija i medija, a sve u cilju poboljšanja položaja potrosaća u Crnoj Gori.

f) Potrebno je dati podršku nevladinim organizacija za zaštitu potrošača kod uspostavljanje saradnje u regionu, kod poziva za prekogranične saradnje, kao i za saradnju ili eventualnog članstva u evropskim organizacijama, BEUC- Evropska potrošačka organizacija i ANEC-potrošački glas za standardizaciju

II UNAPREĐIVANJE ZAŠTITE POTROŠAČA U POJEDINIM OBLASTIMA

1. Bezbjednost proizvoda;

2. Bezbjednost hrane;
3. Trgovina (i elektronska trgovina);
4. Turizam i ugostiteljstvo;
5. Javne usluge (zdravstvene usluge; energetika; telekomunikacione i poštanske usluge; komunalne usluge; stanovanje; zaštita prava putnika u prevozu);
6. Finansijske usluge (bankarske i druge finansijske usluge; usluge u osiguranju).

II UNAPREĐIVANJE ZAŠTITE POTROŠAČA U POJEDINIM OBLASTIMA

Bezbjednost proizvoda i hrane

1. Bezbjednost proizvoda

1.1. Sprovođenje propisa koji uređuju bezbjednost proizvoda i nadzor nad tržištem

a) Implementacija Nacionalnog programa nadzora nad tržištem za 2013- 2014 god., polazeći od utvrđene Liste nadležnosti po grupama proizvoda	Koordinaciono tijelo Uprava za inspekcijske poslove i drugi nadležni državni organi	2013jul -2014jun
b) Ažurirati listu propisa u ovoj oblasti	Koordinaciono tijelo Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
c) Revidiranje obrasca za praćenje podataka iz nadzora nad tržištem	Uprava za inspekcijske poslove i drugi nadležni državni organi	posle usvajanja novog Zakonu o opštoj bezbjednosti i Zakona o nadzoru nad tržištem
d) Priprema i dostavljanje Izvještaj o podacima iz nadzora nad tržištem.	Uprava za inspekcijske poslove i drugi nadležni državni organi	polugodišnje/godišnje
e)Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi potrošača na području bezbjednosti proizvoda.	Uprava za inspekcijske poslove i drugi nadležni državni organi	kontinuirano

1.2.Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)

a) Donošenje novog Zakona o opstoj bezbjednosti proizvoda (prenošenje direktiva o opštoj bezbjednosti proizvoda i o obmanjivim proizvodima)	ME	IV Q 2013
b)Prenošenje Odluke 2010/15/EU RAPEX (smjernice) i donošenje ostalih podzakonskih akata	ME	U roku propisanim zakonom.
c)Donošenje Zakona o nadzoru nad trzistem (prenošenje Regulative 765/2008)	ME	IV Q 2013

d) Jačanje kapaciteta inspekciskih organa u primjeni Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda i Zakona o nadzoru nad tržištem	ME, Uprava za inspekciske poslove i drugi državni organi	2014, kontinuirano
e) Donošenje podzakonskih akata po Zakonu o nadzoru nad tržištem	ME	U roku propisanim zakonom
f) Donošenje tehničkih propisa (prenošenje, direktiva novog i starog pristupa)	ME i druga nadležna ministarstva	Po planu ME-Odsjeka za infrastrukturu kvaliteta
g) Redovno evidentiranje i ažuriranje registra tehničkih propisa	ME i druga nadležna ministarstva	kontinuirano
h) Podsticanje usaglašavanja zakonodavstva na osnovu dobre prakse EU i iskustva iz nacionalne primjene propisa	Organi nadležni za nadzor nad tržištem	kontinuirano
Način realizacije aktivnosti: a) Novi Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda po Programu rada Vlade Crne Gore planiran je za IV Q 2013. godine. (novim Zakonom će se potpuno transponovati Direktiva o opštoj bezbjednosti proizvoda 2001/95/EC) b) Usvajanje Odluke 2010/15/EU RAPEX (smjernice) i donošenje ostalih podzakonskih akata, realizovat će se nakon stupanja na snagu Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda, u saglasnosti sa rokovima propisanim ovim zakonom. c) i d) Zakon o nadzoru nad tržištem kojim će se u potpunosti preneti Regulativa 765/2008 planirano je da bude usvojen do kraja 2013 godine a planirano je i kontinuirano jačanje kapaciteta inspekciskih organa nadležnih u nadzoru tržišta.		
1.3. Sprovođenje Strategije tržišnog nadzora (jačanje kapaciteta)		
a) Plan rada Koordinacionog tijela za tržišni nadzor za 2013 i 2014 godine	Koordinaciono tijelo	IV Q 2013
b) Jačanje kapaciteta - obuka inspektora za sprovođenje nadzora u oblasti bezbjednosti proizvoda - i ostali uslovi za unapređivanje tržišnog nadzora;	Uprava za inspekciske poslove drugi nadležni državni organi	U okviru godišnjeg programa rada
c) Saradnja na nacionalnom i međunarodnom nivou	Uprava za inspekciske poslove i drugi nadležni državni organi	kontinuirano
d) Godišnji izvještaj o radu Koordinacionog tijela	Koordinaciono tijelo	I Q 2014
1.4. Razvoj sistema razmjene podataka o opasnim proizvodima na nivou CG		
a) Dalje unapređivanje informacionog sistema za razmjenu podataka o opasnim proizvodima na nivou CG	Tržišna inspekcija kao kontakt tačka Uprava za inspekciske poslove	III Q 2013

	<i>i drugi nadležni državni organi</i>	
b) Dalje unapređivanje sistema: - analiza stanja resursa kod organa uključenih u sistem, -plan aktivnosti na jačanju resursa sistema	Tržišna inspekcija kao kontakt tačka Uprava za inspekcijske poslove i drugi nadležni državni organi	IV Q 2013 – I Q 2014
c) Godišnji izvještaj o funkcionisanju Nacionalnog sistema razmjene podataka o opasnim proizvodima	Kontakt tačka sistema	IV Q 2014
Način realizacije aktivnosti: a) b) U okviru projekta IPA 2010 „Tržišni nadzor i zaštita potrošača“ pružena je podrška u izradi softverske aplikacije za informacioni sistema za brzu razmjenu podataka o opasnim proizvodima na nacionalnom nivou. Potrebno je da svi organi tržišnog nadzora, obezbijede sopstvene uslove za uključjenje u nacionalni informacioni sistem za razmjenu podataka o opasnim proizvodima.		
1.5. Podizanje nivoa svijesti o bezbjednosti neprehrambenih proizvoda	Kontakt tačka sistema Uprava za inspekcijske poslove PKCG NVO	kontinuirano
Način realizacije aktivnosti: - Objavljivanjem informacija o nađenim opasnim proizvodima na web sajtu TI, objavljivanjem informacija putem sredstava javnog informisanja o ostvarenim rezultatima iz nadzora nad tržištem od strane svih učesnika u nadzoru. - Organiziranje radionica i okruglih stolova sa novinarima i privrednim sektorom. - Privredna komora Crne Gore kroz rad odbora i udruženja uticati će na podizanje javne svijesti o bezbjednosti proizvoda.		
2. Bezbjednost hrane		
2.1. Sprovođenje propisa koji uređuju ovu oblast (bezbjednost hrane)		
a) Primjena -Zakona o bezbjednosti hrane -Zakona o genetički modifikovanim organizmima -Zakona na području poljoprivrede u dijelu zaštite potrošača	MZ MPIRR, Veterinarska i Fitosanitarna uprava Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
b) Sprovođenje Akcionog plana za hranu i ishranu.	MZ MPIRR, Veterinarska i Fitosanitarna uprava	kontinuirano

	Uprava za inspekcijske poslove	
c) Ažuriranje evidenciju propisa i lista nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti	Uprava za inspekcijske poslove i nadležni organi	kontinuirano
d) Revidirati obrazac za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom zakona u ovoj oblasti	Uprava za inspekcijske poslove	2014
e) Izvještaj o podacima iz nadzora o bezbjednosti hrane	Uprava za inspekcijske poslove	polugodišnje–godišnje
f) Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi potrošača u ovoj oblasti (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
2.2. Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)		
a) Donošenje novog Zakona o bezbjednosti hrane	MZ, MPIRR, Veterinarska i Fitosanitarna uprava Uprava za inspekcijske poslove	I Q 2014
b) Donošenje podzakonskih akata za Zakona o bezbjednosti hrane	MZ MPIRR, Veterinarska i Fitosanitarna uprava	Rok propisan zakonom
2.3. Jačanje administrativnih kapaciteta i edukacija		
a) Uspostavljanje nove strukture za upravljanje rizikom u oblasti bezbjednosti hrane .	MZ MPIRR Veterinarska i Fitosanitarna uprava Uprava za inspekcijske poslove	u saglasnosti sa zakonom
b) Treninzi i obuke za implementaciju zakona	MZ MPIRR, Veterinarska i Fitosanitarna uprava Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
c) Međunarodna saradnja u regionu i sa tijelima zemalja EU i sa Evropskom Agencijom za bezbjednost hrane -EFSA	MZ MPIRR Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
2.4. Podizanje nivoa svijesti o bezbjednost hrane		

a) <i>Saradnja i zajedničke aktivnosti sa nevladinim organizacijama koje se bave pitanjima bezbjednosti hrane i zaštite potrošača.</i>	MZ MPIRR, Veterinarska i Fitosanitarna uprava Uprava za inspekcijske poslove NVO	kontinuirano
b) <i>Edukacija proizvođača i trgovaca hranom</i>	MZ MPIRR, Veterinarska i Fitosanitarna uprava Uprava za inspekcijske poslove PKCG	kontinuirano
c) <i>Informisanje i edukacija potrošača o bezbjednosti i kvalitetu hrane</i>	MZ MPIRR, Veterinarska i Fitosanitarna uprava IJZ Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano

3. Trgovina

3.1 Sprovođenje propisa koji uređuju ovu oblast (uključujući i elektr.trgovinu)

a) <i>Sprovođenje Zakona o unutrašnjoj trgovini</i>	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
b) <i>Sprovođenje Zakona o elektronskoj trgovini sa aspekta novog Zakona o zaštiti potrošača (distaciona prodaja)</i>	MIDIT, UIP	Nakon donošenja novog ZZP
c) <i>Revidiranje obrasca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom propisa</i>	Uprava za inspekcijske poslove MIDIT	2014
d) <i>Izveštaj o podacima iz nadzora u oblasti trgovine (na način kao u tač. 1.1 c, Poglavlja I ovog AP)</i>	Uprava za inspekcijske poslove MIDIT	polugodišnje – godišnje
e) <i>Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi potrošača u ovoj oblasti (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)</i>	Uprava za inspekcijske poslove MIDIT	kontinuirano

Napomena: S obzirom na razvoj elektronske trgovine, posebno je značajno obezbijediti punu primjenu Zakona o elektronskoj trgovini sa aspekta Zakona o zaštiti potrošača (distaciona prodaja), posle donošenja novog ZZP

3.2. Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)

<i>Donošenje podzakonskih akata za Zakona o unutrašnjoj trgovini</i>	ME	II Q 2014
--	----	-----------

3.3. Jačanje administrativnih kapaciteta

<i>Strucno usavršavanje i edukacija inspektora (posebno na području elektronske trgovine)</i>	MIDIT Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
---	---	--------------

3.4. Podizanje nivoa svijesti o elektronskoj trgovini

a) <i>Promocija informacionog društva sa aspekta elektronske trgovine</i> b) <i>Povećanje broja e-servisa</i>	MIDIT	kontinuirano
--	-------	--------------

4. Turizam i ugostiteljstvo

4.1. Sprovođenje propisa koji uređuju turističku i ugostiteljsku djelatnost

a) <i>Obezbeđivanje potpunog transponovanja Direktive o paket aranžmanima u izmenama i dopunama Zakona o turizmu ...</i>	MORIT	IQ 2014
b) <i>Evidencije propisa i lista nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti</i>	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
c) <i>Revidiranje obrasca za praćenje podataka iz nadzora u oblasti turizma i ugostiteljstva</i>	Uprava za inspekcijske poslove	posle donošenja ZZP
d) <i>Izveštaj o podacima iz nadzora iz ove oblasti (na način kao u tač. 1.1.c, Poglavlja I ovog AP)</i>	Uprava za inspekcijske poslove	polugodišnje–godišnje
e) <i>Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi potrošača u ovoj oblasti (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)</i>	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano

4.2. Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)

a) <i>Izmjene i dopune Zakona o turizmu (prenošenje Direktive o paket aranžmanima)</i>	MORIT	I Q 2014
b) <i>Donošenje podzakonskih akata shodno obavezama iz Zakona o turizmu</i>	MORIT	Rok propisan zakonom.

<i>c) Donošenje podzakonskog akta o time-share na osnovu Zakona o zaštiti potrošača</i>	MORIT	Rok propisan zakonom
---	-------	----------------------

Način realizovanja aktivnosti:

a) Direktiva o paket aranžmanima (90/314/EEC) biće u potpunosti transponovana u Zakonu o turizmu koji će ući u proceduru usvajanja prema Programu rada Vlade u IV Q 2013.

b) Na osnovu postojećeg Zakona o turizmu, u nacrt verziji su sledeći podzakonski akti:

- Pravilnik o prijavi za obavljanje usluga u turizmu

- Pravilnik o standardnim informacionim obrazcima za ugovore o vremenski podijeljenom korišćenju, dugotrajnom turističkom proizvodu, preprodaji i razmjeni i standardnog obrazca za jednostrani raskid ugovora, (koji će se donijeti u okviru prelaznog roka nakon stupanja na snagu Zakona o zaštiti potrošača).

4.3. Jačanje administrativnih kapaciteta i edukacija

a) Koordinaciono tijelo za pripremu i praćenje turističkih sezona u cilju povećanje kvaliteta usluga - Kadrovska edukacija (upoznavanje sa zakonskim propisima, prosirenje znanja stranih jezika)	MORIT	kontinuirano
b) Dalje unapredjenje sistema za rešavanje reklamacija nezadovoljnih turista putem call centra (broj 1300) - - povećanje broja operatera sa znanjem više jezika u cilju davanja informacija na više jezika	MORIT UIP	kontinuirano
c) Poboljšati kontakte sa drugim inspekcijama i njihovim kontakt telefonima radi bržeg i efikasnijeg postupanja u cilju navremenog rješavanja reklamacija i povratno obaveštavanje o ishodu inspekciskog nadzora	MORIT UIP	kontinuirano

4.4. Podizanje nivoa svijesti potrošača kao korisnika usluga u turizmu i ugostiteljstvu

a) Razmjena informacija call-centra sa servisom informacija 1180 i drugim informacionim sistemima (AMS CG, CTU - Srnogorsko Turističko Udruženje, njihova udruženja: Hotelijera, Agencija, Kampova, Privatnog smještaja i dr.)	MORIT	kontinuirano
b) Pružanje pravovremenih i kvalitetnih informacija u oblasti turizma i ugostiteljstva	MORIT	kontinuirano

Način realizacije aktivnosti:

b) Preko call centra Montenegro- specijalnog telefona 1300, potrošači će se bliže informisati o pravima iz oblasti turizma i ugostiteljstva (rješavanje reklamacija potrošača i pružanje informacija na više jezika).

Kontinuirano sprovođenje obuke operatera call centra, preko tehničke edukacije i poznavanje propisa kao i poznavanje stranih jezika -putem brošura i drugog informativnog materijala o pravima i obavezama turista koji će biti postavljen na graničnim prelazima, kao i na svim punktovima Turističko-informativnih Centra

5.JAVNE USLUGE		
5.1.Zdravstvene usluge		
5.1.1. Sprovođenje propisa koji uređuju oblast zdravstvenih usluga		
Sprovođenje: - Zakona o zdravstvenoj zaštiti - Zakona o zdravstvenom osiguranju - Zakon o zbirkama podataka u oblasti zdravstva - Zakon o zdravstvenoj njezi pacijenata - Zakon o pravima pacijenata	MZ IJZ FZO -zaštitnici prava pacijenata pri zdravstvenim ustanovama u 18 domova zdravlja, 7 opštih bolnica, 3 specijalne bolnice, IJZ KCCG ZI	kontinuirano
5.1.2.Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)		
Izmjene i dopune: - Zakona o zdravstvenoj zaštiti - Zakona o zdravstvenom osiguranju	MZ	2014
5.1.3.Jačanje administrativnih kapaciteta		
a) Reorganizacija zdravstvenog sistema preko reorganizovanja Zdravstvenih Centara (osam centara kojima će se objediniti više nivoa zdravstvene zaštite, a sve radi bolje održivosti i efikasnosti zdravstvenog sistema)	MZ	u saglasnosti sa zakonom
b) Podizanje svijesti o reproduktivnom i seksualnom zdravlju kod određenih ciljnih grupa kao što su : Romi i Egipćani, raseljena i interno raseljena lica, osobe sa invaliditetom i osobe sa smetnjama u razvoju, kroz rad u grupama,izrada publikacija i organizovanje radionica.	MZ saradnji sa NVO sektorom	2013-2014
c) Uvođenje zdravstvenih medijatorki za Rome i Egipćane u Kampu na koniku.	MZ saradnji sa NVO sektorom	2014 godine
5.2. Energetika		
5.2.1. Sprovođenje propisa koji uređuju oblast energetike i energetske efikasnosti		
a) Primjena: - Zakona o energetici Zakona o energetske efikasnosti	Regulatorna Agencija za energetiku Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
b) Programa za subvencioniranje ugroženih potrošača za električnu energiju	MRSS ME MF	2014 godine
c) Ažuriranje evidencije propisa i liste nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti	Regulatorna Agencija za energetiku Uprava za inspekcijske poslove	2014.godina

d) Revidiranje obrasca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom propisa iz ove oblasti	Regulatorna Agencija za energetiku Uprava za inspekcijske poslove	2014 godina
e) Izvještaj o podacima iz nadzora iz ove oblasti (na način kao u tač. 1.1.c, Poglavlja I ovog AP)	Regulatorna Agencija za energetiku Uprava za inspekcijske poslove	polugodišnje–godišnje
f) Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi potrošača u ovoj oblasti (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)	Regulatorna Agencija za energetiku Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano

5.2.2. Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)

a) Izrada i usvajanja novog Zakona o energetici	ME	III Q 2013. godine – III Q 2014 godine
b) Donošenje podzakonskih akata	ME RKE COTEE	U roku predviđenom po novom Zakonu
c) Izmjene i dopune Zakona o energetskej efikasnosti	ME	III kvartal 2013
d) Donošenje propisa iz oblasti energetske efikasnosti	ME MORIT Uprava za inspekcijske poslove	IV kvartal 2013
e) Usvajanje nove Strategije razvoja energetike za Crnu Goru do 2030. godine, a nakon toga i petogodišnjeg Akcionog plana za implementaciju Strategije	ME	II 2014
f) Usvajanje novog Akcionog plana energetske efikasnosti za period 2013-2015 godina	ME	III Q 2014

Način realizacije aktivnosti:

a),b) Novi Zakon o energetici biće uskadjen sa Trecim Energetski paketom Evropske unije koji je postao obavezujući za Crnu Goru nakon usvajanje odluke o implementaciji od strane Savjeta ministara Energetske zajednice. Usvajanje zakona je planirano za II kvartal 2013. Godine. Nakon stupanja na snagu novog Zakona o energetici u cilju njegovog sprovođenja, Regulatorna agencija za energetiku i Ministarstvo ekonomije će izraditi veći broj podzakonskih akata.

e) Usvajanje nove Strategije razvoja energetike za Crnu Goru do 2030. godine, a nakon toga i petogodišnjeg Akcionog plana za implementaciju Strategije II Q2014. Strateška opredjeljenja u oblasti energetske efikasnosti biće obrađena u sklopu Strategije razvoja energetike.

f) Planirano je donošenje drugog trogodišnjeg plana za energetske efikasnost (APEE) za period 2013-2015 godina. Usvajanje ovog dokumenta je planirano za drugu polovinu 2013. godine.

5.2.3. Jačanje administrativnih kapaciteta

a) Jačanje službe kod snabdjevača električne energije u cilju unapređenja zaštite potrošača.	ME Regulatorna Agencija za energetiku EPCG	kontinuirano
b) Obuka tržišnih inspektora za implementaciju pravilnika: Pravilnik o energetsom označavanju uređaja u domaćinstvu i Pravilnik o eko dizajnu proizvoda koji koriste energiju	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano

Način realizacije aktivnosti:

a) U okviru FC Snabdijevanje se nalazi Centar za kontakt sa kupcima koji se bavi uvođenjem metodologija i procesa u cilju upoznavanja, potreba i navika kupaca i stvaranja čvršćih veza između kupaca i snabdjevača. Centar za kontakte sa kupcima, kao servis za pružanje usluga, informiše kupce o svim pitanjima vezanim za potrošnju električne energije.

5.2.4. Podizanje nivoa svijesti u oblasti energetike i energetske efikasnosti

a) Poštovanje propisanih obaveza: - prilikom promjene tarifa, utvrđivanje cijena električne energije - naknade štete potrošačima za nekvalitetnu isporučenu električnu energiju i za nezakonito isključenje sa električne mreže.	Regulatorna Agencija za energetiku EPCG NVO	kontinuirano
b) Primjena Zakona o energetici i pravilima o snabdijevanju električnom energijom: - o obnovljivim i alternativnim izvorima energije; - o energetske efikasnosti i uštedi energije.	ME Regulatorna Agencija za energetiku EPCG NVO	kontinuirano
c) Intenzivna informativna kampanja sa ciljem podizanja svijesti o značaju energetske efikasnosti	ME NVO bankarski sektor preduzeća za stanovanje privredni subjekti	2013 - 2014

Način realizacije aktivnosti:

a) Regulatorna agencija za energetiku će početkom septembra ove godine definisati standarde kvaliteta snabdijevanja električnom energijom nakon čega će praviti Ugovori o snabdijevanju između FC Snabdijevanje i potrošača. Ovim ugovorima će biti obuhvaćen i način utvrđivanja naknade u slučaju nepoštovanja ugovorenih

usluga.

Dodatno, u cilju zaštite potrošača potrebno je izvršiti analizu Zakona o energetici sa aspekta zaštite prava potrošača-fizičkih lica, posebno u dijelu naplate naknada koje su nastale kao posljedica neažurnosti administracije EPCG, kao i gubitaka nastalih u prenosu na mreži, na osnovu koje će se predložiti adekvatne mjere.

b) Izrada brošura, organizovanje medijskih kampanja, sprovođenje pilot projekata i sl. u bliskoj saradnji sa svim zainteresovanim stranama (subjekti javnog sektora, nevladine organizacije, bankarski sektor, preduzeća za stanovanje, privreda i dr).

c) Kampanja o energetske efikasnosti vođće se i u narednom periodu, a biće posvećena realizaciji konkretnih promotivnih projekata namijenjenih građanima koji imaju za cilj povećanje primjene efikasnijih tehnologija (npr. akcije podjele štednih sijalica, obezbjeđenje povoljnih kredita i drugih podsticaja za ugradnju solarnih kolektora, malih sistema na moderne oblike biomase i fotonaponskih sistema i sl.) Promotivni projekti će biti praćeni medijskom kampanjom (publikacije, manifestacije, web sajt i drugi elektronski i štampani mediji). Pored toga u narednom periodu biće intenzivirane promotivne aktivnosti u oblastima sertifikovanja zgrada i energetskog označavanja proizvoda koji utiču na potrošnju energije, a u cilju implementacije relevantnih podzakonskih akata. Kampanja će se voditi u saradnji sa svim zainteresiranim stranama (subjekti javnog sektora, nevladine organizacije, bankarski sektor, preduzeća za stanovanje, privreda i dr).

5.3 Elektronske komunikacione i poštanske usluge

5.3.1. Sprovođenje zakona iz oblasti elektronskih komunikacija i poštanskih usluga

a) Sprovođenje Zakona o elektronskim komunikacijama i podzakonskih akata iz ove oblasti	MIDiT Uprava za inspeksijske poslove Agencija	kontinuirano
b) Sprovođenje Zakona o poštanskim uslugama i podzakonskih akata u ovoj oblasti	MIDiT Uprava za inspeksijske poslove Agencija	kontinuirano
c) Evidencija propisa i lista nadležnih organa za nadzor u ovim oblastima (komunikacione i poštanske usluge)	MIDiT Uprava za inspeksijske poslove Agencija	kontinuirano
d) Utvrđivanje obrazaca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom propisa iz ovih oblasti	MIDiT Uprava za inspeksijske poslove Agencija	2014
e) Izvještaj o podacima iz nadzora iz ovih oblasti (na način kao u tač. 1.1.c, Poglavlja I ovog AP)	MID iT Uprava za inspeksijske poslove Agencija	polugodišnje/godišnje
f) Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi potrošača u ovim oblastima (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)	MIDiT Uprava za inspeksijske poslove	kontinuirano

	Agencija	
5.3.2. Dalje usaglašavanje zakonodavstva		
a) <i>Donošenje novog Zakona o elektronskim komunikacijama</i>	MIDiT	III 2013
b) <i>Donošenje podzakonskih akata na osnovu Zakona o elektronskih komunikacija u dijelu zaštite potrošača</i>	MIDiT Agencija	rok predviđen zakonom
5.3.3 Podizanje nivoa svijesti korisnika elektronskih komunikacionih i poštanskih usluga		
a) <i>Izrada informativnih materijala u dijelu elektronskih komunikacionih usluga sa odgovarajućim sadržajima namenjene potrošačima</i>	Agencija/NVO	kontinuirano
b) <i>Informisanje potrošača o pravima i načinu ostvarivanja prava putem sredstava javnog informisanja (dnevna štampa, TV i radio emisije i putem veb stranice)</i>	Agencija/NVO	kontinuirano
5.4. Komunalne usluge		
5.4.1. Sprovođenje propisa koji uređuju komunalne usluge		
a) <i>Implementacija propisa is oblasti komunalne djelatnosti u cilju ostvarivanja kvalitetnih usluga</i>	MORiT i jedinice lokalne samouprave ZOCC	kontinuirano
b) <i>Evidencije propisa i lista nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti</i>	MORiT i Jedinice lokalne samouprave Uprava za inspeksijske poslove	Novembar, 2013.godina
c) <i>Utvrđivanje obrasca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom propisa iz ove oblasti</i>	MORiT i Jedinice lokalne samouprave Uprava za inspeksijske poslove	Oktobar, 2013.godina
d) <i>Izveštaj o podacima iz nadzora iz ove oblasti (na način kao u tač. 1.1.c, Poglavlja I ovog AP)</i>	Uprava za inspeksijske poslove Jedinice lokalne samouprave	polugodišnje/godišnje
e) <i>Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi</i>	Uprava za inspeksijske poslove	

<i>potrošača u ovoj oblasti (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)</i>	<i>Jedinice lokalne samouprave</i>	<i>kontinuirano</i>
5.4.2 Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)		
<i>a) Zakon o komunalnim djelatnostima</i>	<i>MORiT</i>	<i>IV Q 2013</i>
<i>b) Donošenje podzakonskih akata</i>	<i>MORiT</i> <i>ZOCG</i> <i>Jedinice lokalne samouprave</i>	<i>Rok propisan zakonom</i>
<i>c) Zakon o regionalnom vodosnadbijevanju Crnogorskog primorja</i>	<i>MORiT</i>	<i>IV Q 2013</i>
<i>d) Donošenje podzakonskih akata</i>	<i>MORiT</i> <i>ZOCG</i> <i>Jedinice lokalne samouprave</i>	<i>Rok propisan zakonom</i>
<i>e) Donošenje podzakonskih akata na osnovu Zakona o upravljanja otpadom</i>	<i>MORiT</i> <i>ZOCG</i> <i>Jedinice lokalne samouprave</i>	<i>IV kvartal 2013</i>
<i>f) Donošenje Strategije upravljanja otpadom</i>	<i>MORiT</i>	<i>2013</i>
Način realizacije aktivnosti:		
a) Zakon o komunalnim djelatnostima se nalazi u skupštinskoj proceduri. b) MORiT će u propisanom roku, u saradnji sa ostalim nosiocima aktivnosti donijeti 8 podzakonskih akata akata za sprovođenje Zakona o upravljanju otpadom: Pravilnik o spaljivanju i/ili suspaljivanju otpada, Pravilnik o sakupljanju i predaji otpadnih vozila čiji je imalac nepoznat, Pravilnik o vođenju registra, izdatih dozvola za preradu i/ili odstanjivanje otpada, registra sakupljača, registra prevoznika i trgovaca i posrednika otpada, Uredba o kriterijumima za prestanak statusa otpada za pojedine vrste otpada, Pravilnik o uslovima prerade biotpada i kriterijuma za određivanje kvaliteta produkata organskog recikliranja iz biootpada, Pravilnik o načinu izračunavanja iznosa osiguranja za slučaj udesa i štete pričinjene trećim licima, Pravilnik o bližem sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za izdavanje dozvole za uvoz i tranzit neopasnog otpada i izvoz i tranzit opasnog otpada, listu klasifikacije otpada i sadržaj i načina uvođenja registra dozvola za uvoz i tranzit neopasnog otpada i opasnog otpada, Pravilnik o metodama ispitivanja opasnih svojstava otpada i bližim uslovima koje treba da ispunjava pravno lice za vršenje ispitivanja opasnih svojstava otpada		
5.4.3. Unapređenje komunalnih usluga u cilju zaštite životne sredine		
<i>a) Izgradnja regionalnih sanitarnih deponija (Bar, Nikšić, Kotor, Berane, Pljevlja)</i>	<i>MORiT</i> <i>AŽS</i>	<i>kontinuirano</i>

	Jedinice lokalne samouprave	
b)Uspostavljanje sistema upravljanja posebnim vrstama otpada (otpadne baterije i akumulatori, električna i elektronska oprema, ambalaža, vozila i automobilske gume)	MORiT AZŽS Jedinice lokalne samouprave	kontinuirano
c)Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i rekonstrukcija i proširenje kanalizacionih mreža (Bar, Herceg Novi, Tivat,Kotor,Ulcinj,Cetinje, Nikšić, Bijelo Polje, Berane , Plav,Pljevlja,Žabljak,Plužine)	MORiT AZŽS Jedinice lokalne samouprave	kontinuirano
d)Povećanje kapaciteta u oblasti zaštite životne sredine poboljšanjem upravljanja otpadom u Crnoj Gori.	MORiT AZŽS Jedinice lokalne samouprave	kontinuirano

5.4.4. Podizanje nivoa ekološke svijesti potrošača

a)Sprovođenje pravilnika kojim se regulišu pitanja odlaganja otpada, koji nastaje prilikom rekonstrukcije i adaptacije objekata.	MORiT Jedinice lokalne samouprave	kontinuirano
b)Edukacija za različite ciljne grupe o potrebi upravljanja otpadom u skladu sa zakonom.	MORiT i Jedinice lokalne samouprave AZŽS NVO	kontinuirano

5.4.5. Donošenje planova upravljanja otpadom proizvođača otpada u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom i planom upravljanja otpadom opštine na čijoj teritoriji nastaje otpad.

a) Donošenje Državnog plana za upravljanje otpadom za period 2013-2018	MORiT i jedinice lokalne samouprave	2013
b) Donošenje lokalnih planova upravljanje otpadom	MORiT i jedinice lokalne samouprave	2013

5.5. Stanovanje

5.5.1. Sprovođenje propisa o legalizaciji objekata, o stanovanju i održavanju stambenih zgrada

a) <i>Sprovođenje Akcionog plana za pretvaranje neformalnih naselja u formalna i regularizaciju objekata sa posebnim akcentom na seizmičke izazove u skladu sa zakonom.</i>	MORiT ZOCG <i>Jedinice lokalne samouprave</i>	<i>kontinuirano</i>
b) <i>Evidencije propisa i lista nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti</i>	MORiT <i>Nadležne inspekcije</i>	<i>kontinuirano</i>
c) <i>Utvđivanje obrazaca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom propisa iz ove oblasti</i>	MORiT <i>Nadležne inspekcije</i>	<i>kontinuirano</i>
d) <i>Izveštaj o podacima iz nadzora iz ove oblasti (na način kao u tač. 1.1.c, Poglavlja I ovog AP)</i>	<i>Nadležne inspekcije</i>	<i>polugodišnje/godišnje</i>
e) <i>Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi potrošača u ovoj oblasti (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)</i>	<i>Nadležne inspekcije</i>	<i>kontinuirano</i>
5.5.2. Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih propisa)		
a) <i>Donošenje Zakona o legalizaciji neformalnih objekata</i>	MORiT <i>Jedinice lokalne samouprave</i>	<i>II Q 2014</i>
b) <i>Donošenje podzakonska akta za Zakon o legalizaciji neformalnih objekata</i>	MORiT <i>Jedinice lokalne samouprave</i>	<i>u skladu sa zakonom</i>
c) <i>Donošenje Zakona o socijalnom stanovanju-</i>	MORiT <i>Jedinice lokalne samouprave</i>	<i>II Q 2014</i>
d) <i>Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stanovanju i održavanju stambenih zgrada -</i>	MORiT	<i>II Q 2014</i>
5.5.3. Informisanje i edukacija građana o pravima iz oblasti stanovanja		
a) <i>Sprovođenje komunikacione kampanje u vezi sa Zakonom o legalizaciji neformalnih objekata - Medijska/komunikaciona kampanja koja bi imala za cilj upoznavanje javnosti sa programom regularizacije objekata, kao i podizanje svijesti pojedinaca o benefitima ulaska u program</i>	MORiT ZOCG <i>Jedinice lokalne samouprave</i>	<i>kontinuirano</i>
b) <i>Podizanje svijesti građana o obavezama i pravima iz oblasti stanovanja, putem edukacije i informisanja stanara o njihovim pravima i obavezama na području stanovanja</i>	MORiT ZOCG <i>Jedinice lokalne samouprave</i>	<i>kontinuirano</i>

c) <i>Sprovođenje treninga i radionica u cilju podizanja svijesti u energetskej efikasnosti u stanovanju.</i>	MORiT ME ZOCG <i>Jedinice lokalne samouprave</i>	<i>kontinuirano</i>
d) <i>Sprovođenje treninga i radionica u cilju podizanja svijesti u socijalnom stanovanju</i>	MORiT <i>Jedinice lokalne samouprave</i>	<i>po donošenju zakona</i>
5.5.4. Jačanje kapaciteta		
a) <i>Sprovođenje treninga i radionica u skladu sa Akcionim planom za pretvaranje neformalnih naselja u formalna i regularizaciju objekata sa posebnim akcentom na seizmičke izazove.</i>	MORiT ZOCG <i>Jedinice lokalne samouprave</i>	<i>kontinuirano</i>
b) <i>Organizovanje treninga/radionica u cilju obuke službenika jedinica lokalne samouprave za sprovođenje Zakona o legalizaciji neformalnih objekata</i>	MORiT UZK	<i>kontinuirano</i>
5.6. Zaštita prava putnika u prevozu		
5.6.1. Sprovođenje propisa koji uređuju područje prevoza putnika (avio saobraćaj, željeznički, drumski i pomorski saobraćaj)		
a) <i>Obezbeđivanje pune primjene propisa u cilju ostvarivanja propisanog kvaliteta usluga</i>	MSP <i>Jedinice lokalne samouprave</i>	<i>kontinuirano</i>
b) <i>Evidencije propisa i lista nadležnih organa za nadzor u ovoj oblasti</i>	MSP <i>Jedinice lokalne samouprave</i>	<i>Novembar, 2013</i>
c) <i>Utvđivanje obrasca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom propisa iz ove oblasti</i>	MSP <i>Jedinice lokalne samouprave</i>	<i>Oktobar, 2013</i>
d) <i>Izveštaj o podacima iz nadzora iz ove oblasti (na način kao u tač. 1.1.c, Poglavlja I ovog AP)</i>	<i>Nadležne inspekcije</i>	<i>polugodišnje/godišnje</i>
e) <i>Evidentiranje i rješavanje žalbi i tužbi potrošača u ovoj oblasti (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)</i>	<i>Nadležne inspekcije</i>	<i>kontinuirano</i>
5.6.2. Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)		
a) <i>Donošenje Zakona osigurnosti pomorske plovidbe</i>	<i>MSP i ostali nadležni organi</i>	<i>III 2013</i>

<i>b)Donošenje podzakonskih akata za primjenu Zakona o ugovornim odnosima u željezničkom saobraćaju.</i>	<i>MSP i ostali nadležni organi</i>	<i>IV Q 2014</i>
<i>Način realizacije aktivnosti:</i> Nosioci aktivnosti će donijeti sledeća podzakonska akta: Pravilnik o određivanju cijena obrazaca za isprave koje izdaju lučke kapetanije; Pravilnik o visini i načinu plaćanja naknade za pregled čamaca; Uredba o čamcima; Uredba o visini naknade za korišćenje objekata bezbjednosti plovidbe na plovnim putevima u obalnom moru Republike Crne Gore; Pravilnik o izbjegavanju sudara na moru; Pravilnik o načinu i postupku prijavljivanja rođenja i smrti, nalasku napuštenog novorođenog djeteta i čuvanju izjave posljednje volje kao i postupku sa imovinom lica umrlih na brodu.		
<i>5.6.3. Informisanje korisnika usluga u prevozu o njihovim pravima</i>	<i>MSP</i> <i>NVO</i> <i>i ostali nadležni organi</i>	<i>kontinuirano</i>
<i>6. Finansijske usluge</i>		
<i>6.1.Bankarske i druge finansijske usluge</i>		
<i>6.1.1.Sprovođenje propisa koji uređuju ovu oblast</i>		
<i>a)Evidencija kreditora, kreditnih posrednika i drugih subjekata, pružalaca finansijskih usluga potrošačima</i>	<i>Uprava za inspekcijske poslove</i> <i>CBCG</i>	<i>kontinuirano</i>
<i>b)Praćenje i dokumentovanje podataka iz nadzora nad primjenom propisa iz ove oblasti</i>	<i>Uprava za inspekcijske poslove</i> <i>CBCG</i>	<i>po donošenju Zakona o potrošačkim kreditima</i>
<i>c) Izvještaj o podacima iz nadzora iz ove oblasti (na način kao u tač. 1.1.c, Poglavlja I ovog AP)</i>	<i>Uprava za inspekcijske poslove</i> <i>CBCG</i>	<i>polugodišnje/godišnje</i>
<i>d)Evidentiranje i rješavanje prigovora i zahtjeva potrošača u ovoj oblasti (na način kao u tač. 1.2.d, Poglavlja I ovog AP)</i>	<i>Uprava za inspekcijske poslove</i> <i>CBCG</i>	<i>kontinuirano</i>
<i>Način realizacije aktivnosti:</i> b) i c) i d) CBCG će vršiti kontrolu zaštite potrošača – korisnika bankarskih usluga, u skladu sa Zakonom o potrošačkim kreditima i Zakonom o bankama, u kojima su jasno precizirane proizvodi i usluge koji se u ovom segmentu nude potrošačima. Poseban naglasak će biti na potrošačke kredite, kao najčešći maloprodajni bankarski proizvod. Uprava za inspekcijske poslove, preko Odsjeka Tržišne inspekcije će kontinuirano pratiti primjenu Zakona o potrošačkim kreditima kada je u pitanju realni sektor, sa posebnim akcentom na zaštitu potrošačkih prava potrošača .		
<i>6.1.2. Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)</i>		
<i>a) Donošenje akata na osnovu Zakona o</i>	<i>ME</i>	

potrošačkim kreditima:	CBCG	rok propisan zakonom
Način realizacije aktivnosti: - Na osnovu Zakona o potrošačkim kreditima planira se donošenje sledećih pravnih akata: Odluka o utvrđivanju obrasca o informacijama koje se dostavljaju klijentu prilikom zaključenja ugovora o kreditu; - Odluka o izmjenama i dopunama odluke o Registru banaka, filijala stranih banaka, mikrokreditni finansijskih institucija, kreditnih unija i predstavništava stranih banaka (Registracija kreditnih posrednika); - Odluke o načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope u skladu sa Zakonom o potrošačkim kreditima;		
6.1.3. Unapređenje bankarskih i drugih finansijskih usluga		
a) Jačanje kapaciteta - institucija na sprovođenju Zakona o potrošačkim kreditima i propisa o zaštiti potrošača u bankarskom sektoru (CBCG, Udruženje banaka, bankarskog ombudsmana i inspekcija), - Obuka inspektora za kontrolu primjene Zakona o potrošačkim kreditima kod subjekata –kreditora na području realnog sektora, - unapređenju kapaciteta - stručnih službi bankarskog ombudsmana	CBCG MF Udruženje banaka bankarskog ombudsmana Uprava za inspeksijske poslove	kontinuirano
Način realizacije aktivnosti: Po donosenju Zakona o potrošačkim kreditima, Centralna banka Crne Gore će izvršiti reorganizaciju u smislu osnivanja novog organizacionog dijela, nadležnog za implementaciju ovog zakona što podrazumijeva zapošljavanje novih lica i izdvajanje dodatnih finansijskih sredstava. Uprava za inspeksijske poslove će posebnu pažnju posvetiti kontinuiranoj obuci inspektora vezano za primjenu Zakona o potrošačkim kreditima.		
6.1.4. Informisanje javnosti o pravima potrošača u bankarskom sektoru i realnom sektoru	NVO za zaštitu potrošača Udruženje banaka Banke ME PKCG	kontinuirano
Način realizacije aktivnosti: Putem Interneta (na web stranici NBCG) kao i putem javnosti NVO a za zaštitu potrošača, Udruženja banaka ME, PKCG), objavljivanjem na oglasnim tablama, flajerima i ostalom propagandnom materijalu kreditora.		
6.2. Usluge u osiguranju		
6.2.1. Implementacija Zakona o osiguranju i ostalih propisa iz oblasti osiguranja koja se odnose na zaštitu potrošača.	MF Agencija za nadzor osiguranja	kontinuirano

Način realizacije aktivnosti:

Razmatranje i odlučivanje po prigovorima i žalbama osiguranika, odnosno korisnika osiguranja, na rad društava za osiguranje, zastupnika i posrednika u osiguranju i agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju.

**6.2.2. Informisanje potrošača o ulozi
Agencije za nadzor osiguranja**

Agencija i NVO za z.p.

kontinuirano

Način realizacije aktivnosti:

Putem medija, Interneta (na web stranicama Agencije i NVO), objavljivanjem na oglasnim tablama, flajerima i ostalom reklamnom materijalu NVO.

III OBRAZOVANJE I INFORMISANJE POTROŠAČA

1. Obrazovanje potrošača;
2. Informisanje potrošača:

III OBRAZOVANJE I INFORMISANJE

1. Obrazovanje potrošača

1.1. Priprema Pilot projekta za uvođenje sadržaja zaštite potrošača u obrazovni sistem

1.1.1. Formiranje komisije (6 komisija po 5 članova i koordinator iz ZzŠ) sa zadatkom izrade priručnika za nastavnike sa potrebnim didaktičkim materijalom (radni listovi, radionice, i sl.)

Zavod za školstvo

IV Q 2013

1.1.2. Obuka komisija za izradu priručnika

- Organizovati trodnevni seminar sa ciljem predstavljanja programa zaštite potrošača i izrade skice priručnika za nastavnike (36 učesnika). Na seminaru obezbijediti kompetentne domaće i strane eksperte (predstaviti model izrade priručnika)

Zavod za školstvo

Zavod za udžbenike i nastavna sredstva

IV Q 2013

1.1.3. Izrada priručnika za nastavnike i didaktičkih materijala za učenike.

- Izrada priručnik za nastavnike i didaktički materijal za djecu različitih nivoa obrazovanja (od predškolskog do srednjoškolskog uzrasta).

Zavod za školstvo

Zavod za udžbenike i nastavna sredstva

IV Q 2013

1.1.4 Tehnička obrada i štampa priručnika za nastavnike i didaktičkih materijala za učenike

- Obezbijediti kvalitetnu tehničku obradu i štampanje dovoljnog broja priručnika za

Zavod za školstvo

Zavod za udžbenike i nastavna sredstva

IV Q 2013

<i>predškolske ustanove, osnovnu školu, gimnaziju i srednje stručne škole</i>		
1.2. Podizanje obrazovnog nivoa potrošača (odrasliha) u cilju unapređenja njihovog položaja na tržištu. -Donijeti Plan podizanja obrazovnog nivoa potrošača (odraslih) za 2013.god. , - Realizacija Plana	MPiS Centar za stručno obrazovane Zavod za udžbenike i nastavna sredstva NVO za zaštitu potrošača	kontinuirano
2.1. Informisanje potrošača o njihovim pravima i obavezama a) Donijeti Plan informisanja potrošača o pravima i zaštiti prava, za 2014.god. , b) Upotrebljavanje raznih sredstava za komunikaciju informacija (veb strana, časopis, brošure, pisane i elektronske medije i sl.) na aktuelna pitanja i teme zaštite potrošača, kao što su: -nepoštene ugovorne odredbe -elektronska trgovina - potrošački kredit - obmanjujuće i komparativno oglašavanje - nepoštena poslovna praksa c) Organizovanje javnih debata, radionica i tribina radi prenošenje znanja o načinima prepoznavanja i suzbijanja nepoštenih poslovnih praksi (sa primjerima) kao i o postupcima zaštite kolektivnih interesa potrošača d) U saglasnosti sa preporukama usvojenim na Nacionalnoj Konvenciji o Evropskoj integraciji CG, TVCG, i Savjet RTCG da usvoje i u svom programu i uključe teme zaštite potrošača radi bolje informisanosti i edukaciju potrošača svih uzrasta	NVO za zaštitu potrošača, uz podršku ME i dr.resornih organa državne uprave I lokalne uprave, i u saradnji sa medijima	2013-2014
2. Informisanje potrošača		
Način realizacije aktivnosti: NVO za zaštitu potrošača će u skladu sa odobrenim projektima koji se odnose na informisanje potrošača, sprovoditi aktivnosti informisanja u cilju unapređenja položaja potrošača na tržištu. NVO u saradnji sa medijima (elektronskim i štampanim) i uz stručnu podršku ME, pripremiće Plan informisanja potrošača cilju daljeg usavršavanja teme zaštita potrošača Pri tome, potrebo je uzeti u obzir aktivnosti koje se odnose na informisanje po područjima u skladu sa ovim AP i obezbijediti punu saradnju svih organa i instirucija nadležnih za zaštitu potrošača.		
2.2. Informisanje javnosti o opasnim proizvodima na tržištu, u skladu sa zakonom.	Inspeksijski organi	kontinuirano